

Пoштapиha плaћeнa y гoтoвy.

Izlazi četvrtkom.

Privredno - kulturne
Matiце
Sjevernu Dalmaciju

Privredno - kulturne
Matiце
за Сјев. Далмацију

Godišnja pretplata za našu državu 40 din., za Ameriku 2 dolara. Članovi Maticе dobivaju list besplatno. — Primjerak 1 din.

Шибеник, 8. аугуста 1929.
БРОЈ 22.

ГОДИНА I.

Vlasnik за »Privredno-kulturnu Maticu« MARKO TRIVA.
Urednik STEVAN PROSTRAN.
Uredništvo i uprava — Obala Voćni trg, 82. I.
Telefon Maticina povjereništva broj. 63.

Uspjeh žena i djevojaka Sjeverne Dalmacije u Ljubljani

U junu o. g. bila je priredena izložba naših narodnih ženskih radova u Ljubljani. Izložbu je priredila rodoljubiva i zaslužna *Gđa Ljubica Malešević*, uz sudjelovanje svoje jetrve vrijedne *Gđe Darinke Malešević*, iz Kistanja. Izložba je izazvala pravo oduševljenje za našu narodnu žensku umjetnost. Zahvaljujemo *Gđi Ljubici* i njejoj jetrvi *Gđi Darinki* na plemenitom pothvatu i od srca čestitamo na zasluženom uspjehu. Časopis „Vez“, što izlazi u Ljubljani, donio je o toj izložbi opširan i stručan prikaz, koji donosimo u cjelini radi njegove osobite važnosti.

Uredništvo.

Naš uvaženi književni kritičar Branko Lazarević jednom je zgodom rekao, da se Jugosloveni mogu ponositi sa tri svoje velike vrijednosti u umjetnosti: Njegoševim »Gorskim Vijencem«, Meštovićem djelima i Narodnom Poezijom. — On je o tim trima prvoklasnim vrijednostima napisao jednu zanosnu, ali stvarnu studiju. — O genijalnom Njegošu i Meštoviću historija naše kulture već je rekla, ili će reći, svoju čvrstu riječ. Isto tako i Narodna Poezija dobiva sve veće i stalnije priznanje, kao vrijednost, ne samo kod nas, nego i u velikom svijetu, gdje se sve posmatra kroz prizmu sumnje i kritike, a naročito se s kriticismom gleda ono, što potječe od »nižih« naroda. Naša je Narodna Poezija priznata. Opaženo je njezino duhovno bogatstvo, njezina genijalna elementarnost, njezina slovenska snaga.

U uskoj vezi, gotovo jedno s Narodnom Poezijom i sva je ostala naša narodna umjetnost. Narodna je umjetnost međusobno povezana nekom veoma osjetnom vezom: pjesma, muzika, kolo, vez, rezbarija itd.

Iza poezije, naročito u novije vrijeme, krče put do sunca i priznanja i druge grane narodne umjetnosti. Muzika zauzimalje položaj, ili u svojoj primitivnoj formi tek harmonizovana i ukalupljena na note, ili pak tako, da daje svoj utjecaj i svoju snagu djelima, koja stvaraju moderni umjetnički kompozicije. Naročito u zadnje vrijeme osjeća se jak uticaj narodne muzike u kompozicijama najjačih naših muzičara.

I u umjetničkim narodnim ručnim radovima osjećamo isti onaj duh, istu onu snagu i veličinu slovenske duše, koja daje vrijednost poeziji i muzici. — Nije stoga ni čudo, da se u novije doba, naročito narodni ženski ručni rad sve više priznaje i cijeni. Za afirmaciju ženske narodne umjetnosti učinjeni su u poratnim godinama veliki koraci, pa je danas, čista, primijenjena ili pak industrijalizovana narodna ženska umjetnost ipak cijenjena, i to više nego u našoj zemlji, u inostranstvu. U svijetu danas ozbiljno, pa i rafinovanije oči, gledaju jugoslovenski ženski ručni rad, ne kao neku pomodnu ekzotičnu rijetkost bez veće vrijednosti, nego kao neku rijetku umjetničku vrijednost. — O tome nas uvjeravaju sve posljednje izložbe, koje su u inozemstvu priredene, pa tako

i sadašnja barcelonska izložba, na kojoj je naš narodni ženski ručni rad predmet najvećeg divljenja i privlačivosti.

Ali popularizovanje i shvaćanje naše ženske narodne umjetnosti nije u domovini još dovedeno do one tačke, na kojoj bi moralo biti. Naš domaći svijet nije dovoljno svjestan i ponosan na originalno bogatstvo naše ženske ručne umjetnosti.

Tome je donekle kriv i onaj naš bezglavi let, koji smo u zadnjih pedeset godina proživjeli, u bijegu od zemlje i istinskog narodnog života prema »civilizaciji«. Taj naš let bio je potreban, ali je u mnogočemu bio pogrešan i prazan. Danas opažamo, da smo, u svojoj naivnosti, od civilizacije na sebe primili mnogo balasta, što su drugi sa sebe zbacili, a udaljili smo se od mnogih pravih vrijednosti, koje u narodu postoje.

Za 90% svih naših žena u Jugoslaviji, možemo reći, da su im majke ili bake, u drugom ili trećem koljenu, prele domaću vunu i vezle poput vezilje iz narodne pjesme.

Ali uza sve to, možemo reći, da ih danas tek 10% shvaća ljepotu narodne umjetnosti obrativši se narodnom ručnom radu, narodnim formama vezenja. Danas ima 90% žena u našem narodu, koje vole neku nakaznu i skupu parišku tričariju, od originalne i lijepe narodne radnje za male pare, a sa stotinu bogatstava u sebi. Snobizam i mondenost visokim damama, a pogrešno i površno letenje za »zadnjom modom«, manjim ženama, ne da, da se okrene od Pariza na dalmatinsku Zagoru, na slavonsko selo, na Krajinu ili Šumadiju.

Da se ova pojava izbriše ili barem smanji, treba još mnogo borbe i rada. Ali ozbiljne borbe i stvarnoga rada, s praktičnim načelima i na stvarnom temelju. Ne valja misliti, da će narodni ručni rad doći do punoga svog značenja samo propagandom kroz štampu, kao što se to sada mislilo. — Isto tako ni muzeji, ni izložbe nisu dovoljni. To sve samo potpunjuje ono glavno, — proizvodnju narodnih ženskih radova.

Više nego o svemu ostalome treba voditi brigu o proizvodnji, o buđenju narodnih sposobnosti za taj rad, o organizovanju proizvodnje, na bilo kakvim temeljima, samo da su namjere čiste i nacionalne i da od čitave proizvodnje glavnu korist izvude duhovni i fizični stvaralac i radnik — sam seljački narod.

Proizvodnje narodnih ženskih radova, ali one ozbiljne i reprezentativne proizvodnje, naročito za — svijet, — nije do nedavno bilo. — Da se tome doskoči, u novije vrijeme počelo se s razumijevanjem i požrtvovanjem, više naših žena, brinuti o proizvodnji narodnih ženskih rukotvorima. Zapažaju se razni lijepi pokušaji, koji većinom uspijevaju, vidi

se neko micanje u Hrvatskoj, Bosni, Srbiji i Sloveniji.

Među ženama, koje su u takve inicijatorke zašle, ističe se osobito *gospoda Ljubica Malešević iz Kistanja u Sjevernoj Dalmaciji*. — Ona se na to polje rada dala s velikom dozom shvaćanja i energije. Ona je svakako najaktivnija među ženama, koje same, bez organizacije, rade. *Gospoda Malešević* je duboko shvatila ne samo ljepotu, nego i mogućnost velike proizvodnje, pa raširenja, popularizacije dalmatinske ženske umjetnosti, pa je sa srcem pjesnika, ali s gestom *proščavog, savjesnog i šuljivog radnika pristupila — poslu, proizvodnji*.

Gospoda Malešević bavi se narodnim ručnim radom već dvadeset godina, ali njezini veći uspjesi i rad većeg zamaha datiraju od kraja rata. U posljednjih deset godina ona je učinila čudesu. Sve ono, što nam se čini nemoguće, spada u red čudesa, pa prema tome ni ova naša uporedba nije pretjerana za njezin rad, ako se uzme u obzir, da je ona sama bez organizacije, bez cimetara nacionalnih institucija i bez subvencija, proizvodnju narodnog umjeća digla tako, da danas zaposluje 450 žena iz naroda, seljanaka, i da svu proizvodnju unovučuje.

Da idemo redom, naglasit ćemo najprije veliku nacionalnu, propagandnu važnost ovog pothvata *gospode Malešević*. Ona je praktički riješila problem propagande. Njezine brojne izložbe po domovini mnogo koriste prometu i prodaji onoga, što njezine seljanke proizvode. A to je jedina stvarna propaganda: promet. Taj unutarnji promet i poslovne veze s inozemstvom, koje dobro funkcioniraju, pokazuju nam na jednu važnu okolnost, na gospodarsku korist. Tamošnji narod punim pravom nazivlje *gospodu Malešević »majko naša«*. — Ona taj naziv doista zasluži, jer je svojim organizatorskim radom i neumornim nastojanjem uspjela zaposliti s priličnom zaradom oko 450 žena iz tri sreza oko Kistanja i Benkovca. Treba naglasiti, da je taj kraj naročito s'romašan.

Gospoda Malešević rad vodi tako, da ga veći broj žena obavija kod svoje kuće. Ona im daje sve važne naputke i početnu pouku. Izrađuje se sve po narodnim, ali po njoj izgledanim i primjenjenim uzorcima. *Gospoda Malešević* se mnogo namučila, dok je uspjela priučiti na rad glavne radnice, a naročito je bilo teško za finije radove prema narodnom uzoru, kakve zahtijeva grad. Seljanke, naročito starije, doduše poznavale su staru tehniku, ali ruke su im bile pretvrde za finiji rad. A mnoge je ona naučila sve, pa i najglavnije pojmove ručnog rada. Možemo i misliti, kako je to bilo u početku teško, ako znamo, da je onaj kraj kulturno dosta

zaostao, pa ima među njezinim seljačkim veziljama i takvih, koje neznaju brojiti do deset. No, danas im posao upravo leti. *Gospoda Malešević* s vojskom svojih prostih seljanaka svladava sve, pa i najfinije radove i tehnike. — Da nije bilo *gospode Malešević*, u onom bi kraju mladarija bila zaboravila rad u starim tehnikama. Ona je uzbudila stare sposobnosti i u krvi zadrževali narodni duh. Po glasu toga duha grube ruke dalmatinskih seljanaka i čobanica počele su da vazu staru pjesmu.

Gospoda Malešević zaposluje većinom vezilje, ali također i mnogo kalja, koje tkaju na svojim primitivnim tarama: zastore, čilime, pregače, torbe, torbice, bisage, pojase, čarape, natikače itd. I sve to ide u promet, sve se prodaje.

Gospoda Ljubica Malešević, uz sudjelovanje svoje jetrve *gospode Darinke Malešević*, priredila je u prošlom mjesecu (od 9.—16. juna) u Ljubljani jednu izložbu narodnih ručnih radova, sve samu produkciju njezinih seljanaka i čobanica iz Kistanja i daleke okoline. Izložba je bila za Ljubljanu jedan lijep događaj, a za *gospodu Malešević*, svakako, uspjeh.

Bila je izložena jedna divna masa, dobro razređenih radova, među kojima su se isticali naročito vezovi na svili, koncu, tankoj predenoj vuni, lanenom platnu, sirovoj svili, etaminu i markizetu. O bogatstvu i finesama seljačke ženske umjetnosti u Dalmaciji ne trebamo ni govoriti. Dalmatinski narodni vezovi sami se po sebi naglašavaju i imponuju oku na svima slučajnim izložbama i po muzejima, svojom osebjnom snagom i posebnim stilom, koji se ne da zamijeniti sa stilovima drugih naših krajeva.

Na ovoj su izložbi svi radovi tvorili živu umjetnost s nedokučivom dušom izraženom u hiljadu oblika. Svaki vez je — posebna pjesma, svaki konac — stih, svaki ubod ritam, koji tako podsjeća na ritam melankolične zagorske pjesme ili narodnog kola.

Po tehnikama se u glavnom isticao starinski prutački vez, pođolak i krstački vez. Osim toga je zapažen krstački vez, koji ljubljanska štampa ističe i kaže, da izgleda »kakor gobelinska dela«. Uopće su svi narodni motivi fino i savršeno izrađeni, da čovjek s naročitim uzbuđenjem misli na grube seljačke ruke, na oči, navikle na teške planinske vidike, koje su se nekim čudom adaptirale za crteže što izgledaju »kao stnoslikarije starih misala, što se čuvaju u bibliotekama naših dalmatinskih samostana«.

O samoj izložbi je suvišno nizati riječi: to sve treba vidjeti, treba osjetiti blizinu jednoga ozbilnog stvaranja i jedne velike istinske umjetnosti, a da se shvati. Sve su riječi, — samo riječi.

Isto tako ni ovaj naš članak nije napisan, da polaskamo *gospodi Ma-*

dijelom tih dobara podmiriće najnužnije potrebe života u *sadašnjosti*, a drugi dio ostaviće (zaštedjeće) za *potrebe budućnosti*, jer će im to u svakoj budućoj prilici u životu poslužiti za obranu od oskudice, bolesti, starosti i svake druge patnje. Sve to znači, da i ta trojica i svi drugi ljudi moraju neprekidno *razmišljati* o svojim poslovima, pametno *privredovati* i mudro s pribavljenim dobrima *ekonomisati* (gazdovati *štedljivo*), i to neprekidno i uvijek kroz cio svoj život.

Na taj način, razmišljanjem i djelovanjem ljudi dobivaju *svijest* o svojim potrebama kroz cio život i o važnosti i ulozi u njihovu životu pojedinih ekonomskih dobara. U njima se razvija *svjesna težnja* za stalnom, ravnomjernom nabavkom namirnica (dobara) ili za njihovim nagomilavanjem, tako da sve ljudske potrebe budu stalno, kroz čitave odsjeke vremena, bar približno ravnomjerno i potpuno zadovoljene. Kod ljudi se tim načinom dakle razvija *privredna (ekonomska) svijest i svjestan privredni (ekonomski) život*. Po tom *svjesnom* privrednom (ekonomskom) životu ljudi se i razlikuju od životinja, a posebice od onih, koje također pribavljaju svoja dobra (namirnice) na izvjesan, stalan način i raspoređuju ih na čitave odsjeke vremena (pčele, mravi, jazavci i t. d.) Kod tih je životinja to pribavljanje i raspoređivanje dobara *nesvjesno*, instinktivno, nezavisno od slobodne volje i odluke, a koje samo ljudi imaju.

Kod prosvjeđenih i kulturnih naroda razvila se već poodavno čitava nauka, koja se bavi proučavanjem privrednoga života ljudskog. I kod tih naroda i u nas ta se nauka već proučava i u najvišim školama (univerzitetima). Svakome čovjeku je potrebno da pozna *bar najglavnija pravila i savjete* te vrlo korisne nauke, ako hoće da mu život bude srećniji i udobniji. A ta nauka, koja se bavi proučavanjem *svakolike ljudske djelatnosti uopće*, koja govori o skupu svih ljudskih radova kako na pribavljanju, tako i na razboritoj upotrebi dobara, zove se obično *narodna privreda ili nacionalna ekonomija* *)

Kraće i jednostavnije moglo bi se kazati i ovako: *Ekonomisati (gazdovati) znači, po izvjesnom planu ići za tim, da se sa što manje truda i troška postigne i nagomila što više dobara za podmirenje potreba života; taj plan djelovanja, po kome radimo, da što više privredimo i zaštedimo, zove se privreda ili ekonomija*. Ona može biti: ili ekonomija *pojedinaca*, ili ekonomija *zajednice, ustanove, društva*. Takova ustanova ili društvo može da bude: općina, država, narod, pa i cijelo čovječinstvo. Prama tome i imamo: *općinsku, državnu, narodnu i svjetsku privredu ili ekonomiju*. **A narodna privreda ili nacionalna ekonomija je privreda više ili mnogo pojedinaca, koji pripadaju jednom narodu i čine tako, radi međusobnih veza i uticaja, zajedničku i jedinstvenu privrednu cjelinu**. Kakova je dakle privreda svakoga od tih pojedinaca, koji sačinjavaju narod, takova će biti i privreda narodna. Ako pojedincima u njihovoj privredi ide dobro, ići će dobro i cijelom narodu u njegovoj privredi. *Za narodno dobro i napredak brine se dakle najbolje onaj, koji*

*) Neki je zovu često i „politička ekonomija“. Hrvatski stručnjaci su uveli u jezik izraz „gospodarstvo“, a srpski „privreda“. Gospodarstvo je nakazna kovanica, koja zapravo znači vladu čovjeka nad čovjekom, a ne vladu čovjeka nad stvarima. I njemačkom izrazu *Wirtschaft* bolje odgovara naziv *privreda ili gazdinstvo*.

svam svoju privredu dobro vodi. To tvrdo zapamtite, pa će onda i u našem javnom životu biti sve manje *praznih riječi*, i sve više ozbiljnih radnika na polju narodne privrede i napretka. L.

Savjeti jednog sudije.

Okanite se inata, pića i parničenja!

Naš je seljak ogrezao u jednoj vrlo rđavoj navici. On se previše vucari po sudovima. Parniči se jedan s drugim ponajviše zbog sitnica. Jedna i druga parnička stranka dovede advokate i čitav roj svjedoka. I onda gone se dušmanski, sve dok i »pijevca ne potroše«. Danguba, silni troškovi za parnicu, za advokate i svjedoke gomilaju se brzo i nagomilaju se najzad tako, da obe stranke obično bace u debele dugove i na — prosjački štap.

Svaki put poslije rasprave zavdene stranke sa svojim brojnim svjedocima obično svrate u krčmu i kad vince udari u lice, onda se troši nemilice i većinom »na u dug«. Dakako, da se zaviri usput na povratku i u ostale krčme redom, sve dok se u zoru ne stigne kući. I sad iz toga opet niču druge petljanije i parnice raznih krčmara »za uduženost« i zelenaša (lihvara) za »kukuruzno brašno« s interesom (šuportom), koji katkad dostigne čak i do 100 %! I onda, ko može više da spasi? »Širomah čovjek, davno čovjek«, izgubi poros, obraz, dušu i sve što ga čovjekom čini. Kraj su zločini, tamnica, propast.

Kao iskusi sudija kažem, da većina seljačkih parnica, naročito onih kaznenih (krivičnih) potiču iz inata, pize, pića, medanskih sporova i zelenaštva (lihve). U pretjeranoj navici nerazumnog parničenja dakle leži jedno od nacrtnih zala, koja upropašćuju i mrtvim kćem zatvaraju vrlo mnoge seljačke kuće! Bolje je i mršava nagodba, nego i najmasnija parnica!

X.

Pouke iz higijene.

Bez čistoće nema ni dobra zdravlje ni duga života.

Naš odlični ljekar i rodoljub g. Dr. Š. Šeaf, u razgovoru što ga je imao s nama, dao dam je ove dragocjene pouke i savjete za *naše seljake*:

Kao što ste možda već čuli, ima tamo daleko na istoku jedna vrlo rodna zemlja, koja se zove *Misir (Egipat)*. U Misiru preko cijele godine vlada ljeto. Kad se tamo plavo nebo samo malo naoblači i kad počne da pada samo pogđjekoja kap kiše, Arapi (prosti seoski svijet) tako se poplaše, kao da će se na njih sad-nah stropoštati potop ili kakav novi vodeni strašni sud. U silnom strahu spremaju *tarabuše* (fesoove) i traže zaklone kao ono stoka uoči oluje. A znate li zašto sve to rade? *Boje se vode kao vatre!* Da se boje vode, vidi se i na njima. Prljavi su, zamazani, nečisti, da te mili Bog sačuva! Zbog nečistoće, u kojoj žive, spopadaju ih i razne bolesti, naročito *trahom* (bolest očiju). Oko njih se vrte čitavi rojevi mušica. Te mušice se čeljadima nakite oko nozdri na nosu (naročito kod djece), da se gadi i pogledati. A oni te mušice, koje baš i prenose zarazne bolesti od jednog čeljadeta na drugo, smatraju kao da su *sveće*, pa ih i ne tjeraju! Tako u nečistoći i prljavštini žive i propadaju Arapi u Misiru. Kako je to ružno i žalosno.

Tako je u Misiru kod primitivnih,

poludivljih Arapa, a je li što bolje po našim selima u Kotarima i Bukovici? Ako nije baš sve tako, a ono bar slična to. Na žalost, i naš svijet po selima *boji se vode kao vatre*. Ima valjda i još seljaka, koji košulju promijene tek onda, kada je poslije nekoliko sedmica ili mjeseci sa sebe svuku. Benevreke ili gaće naš seljak već nosi neprestano danju i noću po nekoliko godina. Kapa se mnogima na glavi od duge nošnje uprav upljesnivi. O čistoći glave, ruku i tijela, da i ne govorimo. Isto tako vrlo rijetko peru se bilji i drugi pokrivači na krevetu. Najzad nema čistoće ni u kući, ni u posudu, ni u avliji, ni oko nje. Žalosna je činjenica, da su naši seljaci ogrezli i oguglali u nečistoći. A ta nečistoća je jedan od glavnih uzroka svakovrsnih naročito zaraznih bolesti, koje ih spopadaju i uništavaju. Naročito u velike glavom plaćaju tu nečistoću njihova nejač, djeca.

«E, kod nas težakā ne može da bude drukčije, kad smo uvijek u zemlji — čuje se često, kako se hoće da opravdaju. To nije nikakvo opravdanje. I po drugim zemljama u Evropi i Americi, pa i u *našoj državi* ima seljaka i težaka, ali da vidite, kako oni drže do čistoće tijela, odijela, kuće, postelje i svega!... Tamo su seljaci čisti zdravi i uredni u svemu, da ih je milina pogledati, jer su prosvjećeni i jer su već davno odbacili ružnu i gadnu naviku da žive u nečistoći. Ako naši seljaci preko godine u ostalom oskudijevaju, ne oskudijevaju barem proljeći, jeseni i zimi u — vodi. Ako je sve skupo, nije *sapun i lukšija*, pa je bolje i pametnije trošiti na to, nego na bobe vračare i gatalice. Naše seljanke i seljaci neka troše što više *vode, lukšije i sapuna*, pa će biti manje bolesti, jada i suza po našim selima. Dobro zapamtite: Bez čistoće nema ni dobra zdravlja ni duga života! Treba da se ugledate ne u misirske Arape na istoku, nego u svoju prosvjećeniju braću seljake u kulturnijim krajevima i zemljama na zapadu!...»

Pouke i savjeti iz šumarstva.

Korist šume.

I.

Stari povjesničari u svojim djelima, kad opisuju život i razvoj pojedinih naroda, ističu i prirodno narodno bogatstvo, među koje ubrajaju *na prvom mjestu i šume*.

Vidi se iz toga, da su već tada znali cijeliti šumu i ako je bez truda narodnog bila uvijek vrlo bujna i svuda razvijena.

Šume ove od uništavanja iz prva branilo je malen broj naroda i malene njihove potrebe; zatim vjera, koja je bogovima za stan namjenjivala zelene gajeve, u koje se gledalo kao u kakovo božanstvo. U njima su i sami pristalice vjere Hristove najvolili graditi crkve; u početku za to, da ih zaklone od neprijatelja, a kasnije ih je na to poticala vebna samoća tamnog gaja, koja pobuđuje sama sobom pobožna čuvstva u nepokvarenom srcu. Iz istoga razloga, gradili su i kaluđeri i fratri svoje manastire najviše u šumi.

Kad se počeo narod množiti, a obrazovanost širiti, narasle su i veće potrebe, koje su se šumom namirivale. Od tada su se počele šume proredovati, a mnoge i krčiti da ustupe mjesta drugim kulturama.

Kako do tada za uzgaj šume narod nije ulagao truda, tako nije vodio

ni računa o tome, da li je bez obzirno uništavanje šume po narod korisno ili štetno.

Da se može temeljito odgovoriti na to pitanje, treba potanko objasniti, čemu su nam šume.

Malo ima njih, koji prolazeći kroz šumu, zdravo razmišljaju o njezinoj važnosti u pogledu gospodarskom, obrtnom, meteorološkom (vremenskom), zdravstvenom i t. d., a kamo li o tom, koliko može čovjek podići rast i napredak šume. Za jednoga je šuma samo puki nakit prirode; za drugoga je samo zapreka gospodarskog napretka, a za većinu ljudi, šuma je mjesto, gdje bez našega truda rastu drva za ogrijev i građu, i zato je ne treba čuvati i paziti.

Kad stanemo narav i korist šume marljivo ispitivati, pronaći ćemo, kako su šume vrlo važna imovina svake države i naroda.

To ćemo objasniti u narednim člancima ovoga lista sa željom da čitaoci prigrle šumu kao svoju dobrotvorku, koja im svaki dan pruža raznovrsne koristi, pa da je za to štite, čuvaju i goje radi trajnog uživanja.

Naš uvaženi sreski nadšumar u penziji g. Babec ljubavno se odazvao našoj zamolbi za saradnju u ovome listu, na čemu mu od srca zahvaljujemo. Našim seljacima preporučujemo da pažljivo čitaju ove članke!

Ur.

Privred.-kulturna Matica

Prilozi „Matici“.

Prigodom smrti pok. Laze Krnete priložiše: Po 20 Din. gg. Đuro Vojvodić i Jovo Mirković iz Knina; po 10 Din. Mirko Ležaić i Jovo Medić iz Šibenika; Prigodom smrti sina g. Iv. Žulja iz Splitske priložiše: po 10 Din. g. M. Ležaić i Jovo Medić iz Šibenika. Za nabavku aparata za otvaranje podzemnih voda priložiše Din 100 gg. N. N., iz Knina; Đuro Dobrić, učitelj iz Strmice Din. 20

Vidovdanski prilozi „Matici“.

— Nastavak —

Po 20 Din. dali su gg. Nedeljko Praljak (Split), Mihajlo Omčikus, S. Vojvodić, N. N., A. Škarica, Mile Ožegović, T. Rastović, D. Medić, Dušan Čoko, M. Čenčikovski, Ing. K. Samac, T. Škarić, N. N., Dnšan Marić, M. Grgić, A. Vrsalović, N. Vučenić, N. N., P. Vidović, Milan Asanović, Đorđe Jovičić, N. Živković, Jovo Rašković, Jakov Dnboković, Ante Slavić, — svi iz Knina; Benedikt Kukolj, Miloš Dobrota, V. Dobrota, iz Skradina; Egidij Benković, Uroš Fontana, Dr. Šeaf, N. N., J. Vučenić, Petrinović Niko, Vitalijani, Petrić, Jovanović, Dr. Č. Novaković, N. N., Rodić Stanko, Cefer, N. Vujnović, iz Šibenika; Niko Dubajić, N. N., Kistanje; M. Anznović, N. N., Milan Vulinović, P. S. Miljuš, Macura Maksim, iz Obrovca; Stevo Vrcelj, N. N., Gulić, Spase Dobrić, Dražić, Mladen Vojvodić, Milan Berić, Ljubo Rosić, K. Jurković, N. N., iz Benkovca; Pane Stojsavljević, N. N., N. N., Mile Maras, N. N., iz Vrlike. Din. 50 Ostojić D. Stevo iz Nina.

— Nastaviće se —

NA ZNANJE!

Molimo gg. dopisnike da nam šalju kratke članke, jer za duge nemamo dovoljno prostora.

IZ UREDNIŠTVA.

